

Výroční zpráva Archivu Biskupství brněnského za rok 2019

Základní a kontaktní údaje instituce

Název: Biskupství brněnské
Adresa: Petrov 8, 601 43 Brno
IČ: 00445142
Telefon: 533 033 111
Fax: 543 237 063
E-mail: brno@biskupstvi.cz
web: www.biskupstvi.cz

Základní a kontaktní údaje archivního pracoviště

Adresa: Odbojářů 803, 664 61 Rajhrad
Adresa pro písemný styk: Petrov 8, 601 43 Brno
Telefon: 518 633 494, 530 506 873
E-mail: archiv@biskupstvi.cz
Akreditace: Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru archivní správy a spisové služby, z 23. srpna 2011 (č. j. MV-89876-3/AS-2011) o udělení akreditace Pro archivní přístavbu akreditace doplněna 29. 6. 2018 (č. j. MV-65044-3/AS-2018)
Status: soukromý archiv (§ 57 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

I. Personální podmínky archivu

Tab. č. 1

Systemizovaný a skutečný stav pracovníků a jejich funkční zařazení

Druh pracovní činnosti	systemizovaný stav	skutečný stav ¹
vedení archivu	1	1
předarchivní péče, zpracování archiválií, badatelské služby	2	2 (do 31. 8.) 1,75 (od 1. 9.)

Se správou archivu je spojeno vedení ústřední spisovny Biskupství brněnského.

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 1: Základní souhrnné informace ze základní evidence NAD

Tab. č. 2: Počty a velikost archivních souborů členěné podle evidenčních statusů

¹ V přepočtu na pracovní úvazky

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 1: Základní souhrnné informace ze základní evidence NAD

Archiv		Počty, metráž a zpracovanost archivních souborů						Fyzický stav archiválií		Archivní pomůcky
		Vykazované***			Celkem			počet	počet	
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]			
1	2	3*	4**	5****	6*	7**	8****	9	10	
536000010 - Archiv Biskupství brněnského	N:	143	422,15 0	27,71 0,00	143	422,15 0	27,71 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 347
	Z:	240	1101,16 0	72,29 0,00	240	1101,16 0	72,29 0,00	nepoškozeno:	58	speciální: 1
	I:	133	953,35 0	62,58 0,00	133	953,35 0	62,58 0,00	poškozeno:	403	referenční: 0
	Σ:	471	1523,31 0			1523,31 0		nezjištěno:	10	referenční: 0
<i>Dílčí souhrn oblastí 6:</i>	N:	143	422,15 0	27,71 0,00	143	422,15 0	27,71 0,00	Ze zapsaných ev. jednotek:		všechny: 348
	Z:	240	1101,16 0	72,29 0,00	240	1101,16 0	72,29 0,00	poškozeno [ks]:	7398	
	I:	133	953,35 0	62,58 0,00	133	953,35 0	62,58 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 347
	Σ:	471	1523,31 0		471	1523,31 0		nepoškozeno:	58	speciální: 1
							poškozeno:	403	referenční: 0	
							nezjištěno:	10	referenční: 0	
							Ze zapsaných ev. jednotek:		všechny: 348	
							poškozeno [ks]:	7398		

Archiv	2	Počty, metráž a zpracovanost archivních souborů						Fyzický stav archiválií		Archivní pomůcky
		Vykazované***			Celkem			počet	počet	počet
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]			
1	3*	4**	5****	6*	7**	8****	9	10		
Souhrn	N:	143	422,15 0	27,71 0,00	143	422,15 0	27,71 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 347
	Z:	240	1101,16 0	72,29 0,00	240	1101,16 0	72,29 0,00	nepoškozeno:	58	speciální: 1
	I:	133	953,35 0	62,58 0,00	133	953,35 0	62,58 0,00	poškozeno:	403	referenční: 0
	Σ:	471	1523,31 0		471	1523,31 0		nezjištěno:	10	všechny: 348
							Ze zapsaných ev. jednotek:			
							poškozeno [ks]:	7398		

Veškeré hodnoty digitální velikosti jsou zaokrouhleny na MB (MegaByte)

Legenda:

- * N: [počet] ... archivní soubory s min. 95% nezpracované metráže
 Z: [počet] ... archivní soubory s min. 95% zpracované metráže
 I: [počet] ... archivní soubory s min. 95% inventarizované metráže
 Σ: [počet] ... celkový počet archivních souborů (≠N:+Z:)

- ** N: [bm] ... nezpracovaná metráž archivních souborů
 [MB] ... nezpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
 Z: [bm] ... zpracovaná metráž
 [MB] ... zpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
 I: [bm] ... inventarizovaná metráž
 [MB] ... inventarizovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
 Σ: [bm] ... celková metráž (=N:+Z:)
 [MB] ... celková velikost ev. jednotek v digitální podobě

- *** Vykazované ... archivní soubory s evidenčním statutem 1, 2 nebo 3
 **** metráž [%] ... relativní zastoupení vzhledem k celkové metráži
 MB [%] ... relativní zastoupení vzhledem k celkové velikosti
 evidenčních jednotek v digitální podobě

Číselník evidenčních statusů:

- 1 Archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci
- 2 Archivní soubory uložené na základě smlouvy mimo instituci
- 3 Archivní soubory uložené v instituci na základě smlouvy
- 4 Archivní soubory vydané vlastníkům a archivem evidované
- 5 Archivní soubory archivem pouze evidované

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 2: Počty a velikost archivních souborů členěné podle evidenčních statusů

Archiv		Archivní soubory							
		Evidenční status: 1		Evidenční status: 2		Evidenční status: 3		Evidenční status: 4+5	
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]
1	2	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**
536000010 - Archiv Biskupství brněnského	N:	29	131,02 0	0	0 0	114	291,13 0	0	0 0
	Z:	21	718,23 0	0	0 0	219	382,93 0	0	0 0
	I:	13	702,69 0	0	0 0	120	250,66 0	0	0 0
	Σ:	55	849,25 0	0	0 0	416	674,06 0	0	0 0
<i>Dílčí souhrn oblasti 6:</i>	N:	29	131,02 0	0	0 0	114	291,13 0	0	0 0
	Z:	21	718,23 0	0	0 0	219	382,93 0	0	0 0
	I:	13	702,69 0	0	0 0	120	250,66 0	0	0 0
	Σ:	55	849,25 0	0	0 0	416	674,06 0	0	0 0

Archiv	2	Archivní soubory							
		Evidenční status: 1		Evidenční status: 2		Evidenční status: 3		Evidenční status: 4+5	
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]
1	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**	
Souhrn	N:	29	131,02 0	0	0 0	114	291,13 0	0	0 0
	Z:	21	718,23 0	0	0 0	219	382,93 0	0	0 0
	I:	13	702,69 0	0	0 0	120	250,66 0	0	0 0
	Σ:	55	849,25 0	0	0 0	416	674,06 0	0	0 0

Veškeré hodnoty digitální velikosti jsou zaokrouhleny na MB (MegaByte)

Legenda:

- * N: [počet] ... archivní soubory s min. 95% nezpracované metráže
- Z: [počet] ... archivní soubory s min. 95% zpracované metráže
- I: [počet] ... archivní soubory s min. 95% inventarizované metráže
- Σ: [počet] ... celkový počet archivních souborů (≠N:+Z:)
- ** N: [bm] ... nezpracovaná metráž archivních souborů
- [MB] ... nezpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Z: [bm] ... zpracovaná metráž
- [MB] ... zpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- I: [bm] ... inventarizovaná metráž
- [MB] ... inventarizovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Σ: [bm] ... celková metráž (=N:+Z:)
- [MB] ... celková velikost ev. jednotek v digitální podobě

Číselník evidenčních statusů:

- 1 Archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci
- 2 Archivní soubory uložené na základě smlouvy mimo instituci
- 3 Archivní soubory uložené v instituci na základě smlouvy
- 4 Archivní soubory vydané vlastníkům a archivem evidované
- 5 Archivní soubory archivem pouze evidované

III. Výběr, zpracování a využívání archiválií

Tab. č. 1

Protokoly o výběru archiválií

a) ve skartačním řízení

Původce	Počet protokolů	Množství posouzených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v %	Počet správních řízení podle § 10 odst. 3
Biskupství brněnské	1	5,52	1,72	31,15	0
Biskupské gymnázium Brno a mateřská škola	2	9,32	9,00	96,56	0
Diecézní charita Brno, Oblastní Charita Jihlava	1	3,76	3,76	100,00	0
DCH Brno, Oblastní Charita Hodonín	1	4,50	4,50	100,00	0
DCH Brno, Oblastní Charita Třebíč	1	10,00	10,00	100,00	0

b) mimo skartační řízení

Původce	Počet protokolů	Množství posouzených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v %	Počet správních řízení podle § 10 odst. 3
Biskupství brněnské	1	0,36	0,00	0,00	0
Biskupská konsistoř Brno	1	0,25	0,00	0,00	0
Biskupský ordinariát Brno	1	0,19	0,00	0,00	0
Kapitula sv. Petra a Pavla v Brně	1	0,00	0,00	0,00	0
Farní úřad Hrádek	1	0,01	0,00	0,00	0
FÚ Jakubov	1	1,59	0,24	15,09	0
FÚ Lipník	1	0,08	0,00	0,00	0
FÚ Nové Veselí	1	0,01	0,00	0,00	0
FÚ Pavlice	1	1,29	0,00	0,00	0
FÚ Pavlov u	1	0,04	0,00	0,00	0

Stonařova					
FÚ Stonařov	1	0,04	0,00	0,00	0
FÚ Tišnov	1	0,06	0,00	0,00	0
FÚ Vyskytná nad Jihlavou	1	0,24	0,00	0,00	0
Jech Josef	1	0,01	0,00	0,00	0
Krejčíř Miroslav RNDr., RTDr., Ing.	1	1,60	1,00	62,5	0
Zburník Oldřich	1	0,04	0,00	0,00	0
Komunita milosrdenství Kurdějov	1	0,14	0,12	85,71	0
Cyrlometodějský kroužek bohoslovců Brno	1	0,05	0,00	0,00	0
Sbírka fotografií a obrazového materiálu	1	0,17	0,00	0,00	0

Kontrola protokolů podle § 52 písm. i) a podle § 79 odst. 2 písm. f)

Kontroly protokolů Archiv Biskupství brněnského jakožto archiv soukromý neprovádí.

Tab. č. 3

Zpracování archiválií

Název archivního souboru	Zpracováno bm za rok	Inventarizováno bm za rok		Zkatalog. evidenčních jednotek	Počet katalog. záznamů	Zrejstřikováno evidenčních jednotek
		definitivně	průběžně			
Komunita Milosrdenství Kurdějov	0,02	0,02	0	0	0	0
FÚ Bohdalice	0,26	0,26	0	0	0	0
FÚ Boleradice	0,07	0,07	0	0	0	0

Zpracování větších archivních souborů se předpokládá po plném přechodu na počítačový program ELZA. U archivních fondů, které jsme převzali ze státních okresních archivů, pokračovala jejich úprava směřující k přehlednějšímu uložení a komfortnějšímu využití – archiválie byly přečíslovávány, opatřovány novými obaly a štítky, podle potřeby se přistoupilo k jejich přečištění a částečnému přemanipulování.

Tab. č. 4

Využívání archiválií

Počet badatelů celkem	Z toho cizinců	Počet badatelských návštěv	Počet správních řízení podle § 38 odst. 2	Počet zapůjčených evidenčních jednotek	Počet vypůjčených evidenčních jednotek	Počet rešerší pro úřední potřebu	Počet rešerší pro soukromé účely
83	3	122	0	5	0	35	25

Počet evidenčních jednotek předložených badatelům k nahlédnutí	678
Počet zodpovězených badatelských dotazů (včetně tématických soupisů archiválií badatelům k studiu)	206
Počet kopií archiválií zhotovených badatelům	42
Počet zhotovených ověřených kopií	4
Počet výpisů	2
Počet skenů zhotovených badatelům	378
Počet povolení vydaných badatelům ke zhotovení kopií vlastní technikou	64
Počet snímků zhotovených badateli vlastní reprodukční technikou	12587
Počet připravených povolení k publikaci	1
Počet exkurzí v archivu	7
Počet účastníků exkurzí	30

Nejfrekventovanějšími badatelskými tématy byly v roce 2019 podobně jako v minulých letech dějiny jednotlivých farností, životopisy osobností regionálních církevních dějin a stavebně-historický vývoj kostelů, far a jiných církevních objektů. Početné byly dotazy směřující k objasnění badatelských problémů genealogického charakteru. Pro potřeby úřadů archiv vyhledával zejména pracovně-právní doklady a dokumenty k řešení jednotlivých kauz manželského práva nebo k přípravě podkladů k beatifikačním procesům. Hojně se na náš archiv obraceli zástupci farností, obcí, řádů a kongregací, dále odborní pracovníci muzeí (Moravského zemského muzea v Brně, Muzea Vysočiny Třebíč, Jihomoravského muzea ve Znojmě, Galerie výtvarného umění Hodonín), archivů (Moravský zemský archiv v Brně, Národní archiv v Praze, Národní filmový archiv v Praze) a výzkumných institucí (Akademie věd ČR, Ústavu pro studium totalitních režimů, Institutu Tereziánské iniciativy a zejména pak Národního památkového ústavu). Prameny pro své závěrečné práce u nás nacházeli studenti vysokých škol (Filozofické fakulty Masarykovy univerzity a Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, dále pak Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Fakulty restaurování Univerzity Pardubice, Jihočeské univerzity České Budějovice, Jagellonské univerzity v Krakově). Zvláště potěšitelné je, že si cestu k nám nacházejí i stavební firmy, připravující rekonstrukce historických budov.

Ve spolupráci s oddělením výpočetní techniky se nám letos konečně podařilo zprovoznit vylepšené webové stránky, jejichž součástí jsou i inventární seznamy zinventarizovaných archivních souborů, což by mělo přispět ke zvýšení badatelského komfortu.

IV. Stav archiválií

Tab. č. 1

Prověrky fyzického stavu

Počet prověrek fyzického stavu	Z toho AKP	Z toho NKP	Počet případů zjištěného poškození
12	0	0	0

Tab. č. 2

Extrémní naměřené hodnoty teploty a relativní vlhkosti podle přílohy č. 5 k vyhlášce č. 645/2004 Sb., odst. II.

Místo měření	Datum měření	Teplota v °C	Relativní vlhkost v %
Depozitář I	3. 6. – 30. 6.	17,6 – 19,5	43,5 – 44,9
- " -	2. 7. – 31. 7.	17,8 – 18,1	43,5 – 46,4
- " -	3. 8. – 26. 8.	17,8 – 18,1	46,1 – 47,9
- " -	5. 9. – 28. 9.	17,3 – 18,3	43,3 – 48,8
Depozitář II	7. 6. – 11. 6.	18,2 – 18,5	46,5 – 47,2
- " -	8. 7. – 15. 7.	18,0 – 18,2	44,2 – 46,3
- " -	1. 8. – 23. 8.	17,7 – 18,4	42,7 – 47,3
- " -	1. 9. – 5. 10.	17,9 – 19,0	40,8 – 47,3

Tab. č. 3

Množství zhotovených kopií za rok 2018

Název archivního souboru	Počet políček bezpečnostního mikrofilmu	Počet kusů bezpečnostních negativů	Počet políček studijních kopií	Počet digitálních kopií
Biskupská konsistoř Brno	0	0	0	512
FÚ Lovčice	0	0	0	252
FÚ Pavlov u Stonařova	0	0	0	139

Zdigitalizováno bylo 5 diecézních katalogů a 1 farní kronika.

V. Konzervace a restaurování

Tab. č. 1

Druh archiválií	Značka archivního souboru	Zkonzervováno a zrestaurováno
Počet pergamenových listin	-	-
Počet papírových listin	-	-
Počet přivěšených pečeti	-	-
Počet perg. rukopisů	-	-
Počet papír. rkp. nebo knih (a folie?)	-	-
Počet vazeb	-	-
Počet spisů	-	-
Počet map	-	-
Počet grafických listů	-	-

Nové přírůstky procházejí již před vstupem do ústřední spisovny sterilizací. V depozitáři archivu bylo prováděno preventivní chemické ošetření archiválií proti výskytu plísní.

Tab. č. 2

Konzervování a restaurování zakázkovým způsobem

Název firmy	Počet zakázek	Náklady v Kč
Roman Sedláček	1	10 000

Byla provedena knihařská oprava 6 svazků poškozených diecézních katalogů.

VI. Ostatní odborná činnost

Odborná spolupráce a vzdělávání

- Metodická skupina pro zpracování archivních fondů děkanských úřadů – Marie Plevová
- Vědecká archivní rada – Marie Plevová
- Historická komise pro přípravu materiálů k zahájení beatifikačního procesu M. Rosy Vůjtěchové – Petra Koláčková, Marie Plevová (práce završena vypracováním závěrečné zprávy, spoluautor doc. PhDr. Michal Stehlík Ph.D.)
- Lektorský posudek na příspěvek do Sborníku Brno v minulosti a dnes 32/2019 – Marie Plevová
- Školení o počítačovém programu ELZA – 16. – 17. 9. 2019 – MZA – Jitka Fričová, Petra Koláčková, Marie Plevová

Výstavní činnost

- Deset let Diecézního archivu aneb O. A. M. D. G. B. M. V. E. – Petra Koláčková, Marie Plevová – 1. 8. – 30. 10. 2019 – Diecézní archiv

Přednášková činnost

- Diecézní archiv Biskupství brněnského – 7. 3. 2019 – FF MU – Marie Plevová
- Augustiniáni v Brně – 24. 5. 2019 – Akademie třetího věku – kurz Spirituální dimenze člověka – Petra Koláčková

Exkurze

- Řkf. Blížkovice – 11. 4. 2019 – 2 účastníci (Petra Koláčková)
- Hospic sv. Josefa – 13. 5. 2019 – 2 účastníci (Marie Plevová)
- Saleziánská provincie Praha – 7. 6. 2019 – 1 účastník (Marie Plevová)
- CMBTF UP Olomouc – 14. 6. – 3 účastníci (Marie Plevová, Petra Koláčková)
- Letní dívčí tábor u sester těšitelek – 15. 7. – 14 účastnic (Jitka Fričová, Marie Plevová)
- Pražská studentská sekce České archivní společnosti – 6. 9. 2019 – 5 účastníků (Petra Koláčková, Jitka Fričová)
- Řkf. Bořetice – 7. 11. 2019 – 3 účastníci (Marie Plevová)

Publikační činnost

- Marie Plevová: Z nejstarší historie kaple sv. Floriána, Kaple Jména Panny Marie a vodní kaple v Dobré Vodě. In: Jaroslav Kaláb: Mladoňovice. Kaple sv. Floriána 1869-2019 – 700 let obce, Mladoňovice 2019, s. 3-8, 31-34

Účast pracovníků na konferencích a seminářích

- 18. celostátní archivní konference, Plzeň 23. – 25. 4. 2019 – Marie Plevová – příspěvek: Zkušenosti ze spolupráce Diecézního archivu Biskupství brněnského se státními archivy
- Spoutané církve – mezinárodní vědecká konference, Olomouc 10. – 12. 9. 2019 – Jitka Fričová – příspěvek Omezování výuky náboženství v Československu v 50. letech 20. století na příkladu kraje Gottwaldov a okresu Kroměříž

VII. Provozní záležitosti

Dosavadní nedostatky ve fungování telefonního spojení byly odstraněny zřízením telefonní ústředny a plným pokrytím všech prostor archivu telefonickým připojením.